

R e p u b l i k e n s P r e s i d e n t s
framställning till Ålands landsting om
regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om godkännande av vissa be-
stämmelser i den europeiska stadgan om lokal
självstyrelse.

Enligt 11 § 2 mom. 19 punkten självstyrelselagen för
Åland av den 28 december 1951 bör landstinget ge sitt bifall
till lag, genom vilken fördrag med främmande makt bringas i
kraft inom landskapet Åland, för såvitt i fördraget ingår
bestämmelser som innebär upphävande eller ändring av eller
avvikelse från stadganden i självstyrelselagen. I anseende
härtill och då ovan nämnda stadga för Finlands del gäller
kommunalförvaltning, på vilket område landstinget enligt 13 §
1 mom. 3 punkten självstyrelselagen har lagstiftningsbehörig-
het i landskapet, erfordras landstingets ställningstagande
till ifrågavarande lags ikraftträdande i landskapet.

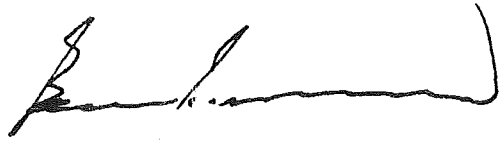
Med bifogande av regeringens proposition i saken,
som även innehåller konventionstexten, föreslås

att Ålands landsting måtte ge sitt
samtycke till att lagen träder i
kraft i landskapet Åland till de

delar den nämnda stadgan innebär
avvikelse från självstyrelselagen,
under förutsättning att riksdagen
antar lagen i oförändrad form.

Helsingfors den 30 november 1990

Republiken s President

Justitieminister Tarja Halonen

**Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av
vissa bestämmelser i den europeiska stadgan om lokal självstyrelse**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner den inom Europarådet år 1985 ingångna europeiska stadgan om lokal självstyrelse. Avsikten med stadgan är att stärka den lokala självstyrelsen i Europa. I den har man fastställt vissa grundläggande principer beträffande relationen mellan staten och enheterna inom den lokala förvaltningen, dvs. för Finlands del kommunerna.

Stadgan trädde i kraft internationellt den 1 september 1988. För Finlands del träder stadgan i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader från dagen för godkännandet.

I propositionen ingår ett lagförslag om godkännande av vissa bestämmelser i stadgan som hör till lagstiftningens område. Lagen avses träda i kraft samtidigt som stadgan.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Stadgans betydelse

Europarådets syfte är att uppnå en fastare förbindelse mellan dess medlemmar för att skydda och förverkliga de principer som utgör deras gemensamma arv. Då den lokala självstyrelsen är en av de viktigaste grundstenarna i varje demokratiskt styrelseskick och samtliga medlemsstater erkänner medborgarnas rätt att delta i skötseln av de offentliga angelägenheterna, har man kommit överens om en stadga med syfte att stärka den lokala självstyrelsen i Europa. I stadgan har de centrala principerna för tryggheten av denna självstyrelse inskrivits.

En förutsättning för uppbyggandet av ett Europa som grundar sig på demokratiska principer och decentralisering av makten är att medlemsstaterna har lokala myndigheter med demokratiskt tillsatta beslutsorgan och omfattande självbestämmanderätt i fråga om de egna uppgifterna, sätten och metoderna för skötande av dessa samt i fråga om resurser. Då

medlemsstaterna ratificerar eller godkänner stadgan skall de förplikta sig att iakttä minst tjugo stycken i olika artiklar i del I i stadgan, i vilka de centralaste principerna för uppnående av ovan nämnda mål är inskrivna. Av de stycken som valts bör åtminstone tio hör till dem som särskilt angivits i stadgan. Till övriga delar är stadgan programmatisk med uppställda mål som kan uppnås successivt. Då stadgans principer i stor omfattning har antagits i Finlands lagstiftning, är det ändamålsenligt att Finland godkänner stadgan och förpliktar sig att för egen del iakttä de centralaste förpliktelserna i stadgan. I Finland kommer stadgan att gälla kommuner.

2. Ärendets beredning

Initiativet till uppgörandet av den av Europarådet godkända europeiska stadgan om lokal självstyrelse togs av Europarådets kommu-

nalkonferens (CLRAE), där centralorganisationerna för Finlands kommuner är representerade. Stadgan öppnades för undertecknande av medlemsstaterna den 15 oktober 1985 och den trädde internationellt i kraft den 1 september 1988.

Till stadgan har 10 medlemsländer anslutit sig, dvs. Cypern, Danmark, Grekland, Liechtenstein, Luxemburg, Norge, Spanien, Sverige, Tyska Förbundsrepubliken och Österrike. Hittills har stadgan undertecknats av alla andra medlemsländer utom av Förenade Konungariket, Irland, Malta och Schweiz. Finland undertecknade stadgan den 14 juni 1990. Regeringens proposition har utarbetats i samarbete mellan inrikesministeriet och utrikesministeriet som tjänstearbete och därom har inbegärts

utlåtanden av vederbörliga ministerier och kommunernas centralorganisationer.

3. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några direkta organisatoriska verkningar, men stadgans bestämmelser om bl.a. förvaltningsstrukturer inverkar i framtiden på den lagstiftning som hänförs till till organiseringen av kommunernas interna förvaltning.

Stadgan har inte heller några direkta ekonomiska verkningar, men dess bestämmelser inverkar även på det framtida utvecklandet av systemet med statsbidrag till kommunerna.

DETALJMOTIVERING

1. Innehållet i den europeiska stadgan om lokal självstyrelse

Artikel 1. I denna artikel konstateras att parterna binder sig att iakttä stadgans artiklar på det sätt och i den utsträckning som föreskrivs i artikel 12.

Del I

Artikel 2. Enligt denna artikel skall principen om lokal självstyrelse erkännas i nationell lagstiftning och i mån av möjlighet även i grundlagen.

Enligt 51 § 2 mom. regeringsformen är kommunernas förvaltning grundad på medborgarlig självstyrelse, enligt vad särskilda lagar härom stadgar. Enligt 1 § kommunallagen (953/76) och kommunallagen för Åland (AFS 5/80) har kommunerna självstyrelse. I Finland skulle den i artikeln avsedda lokala självstyrelsen komma att gälla kommunal självstyrelse.

Artikel 3. Enligt stycke 1 i denna artikel avses med kommunal självstyrelse kommunernas rätt och möjlighet att med stöd av lag reglera och sköta en väsentlig del av de offentliga angelägenheterna på eget ansvar och i enlighet med den lokala befolkningens intresse.

Enligt stycke 2 skall demokratiskt valda organ utöva beslutanderätt inom ramen för den lokala självstyrelsen. Denna bestämmelse skall inte på något sätt påverka möjligheten till medborgarmöten, folkomröstningar eller annan form av direkt medborgarligt deltagande, när detta är tillåtet i lag.

Kommunallagen och kommunala vallagen samt lagstiftningen i landskapet Åland bygger på de i artikeln nämnda principerna. Med stöd av lagen har kommunen allmän behörighet. Medlemmarna i kommunfullmäktige som utövar beslutanderätt utses i direkta, hemliga och proportionella val, där kommunens medlemmar har lika rösträtt. Lagstiftningen om rådgivande kommunal folkomröstning trädde i kraft den 1 augusti 1990 (655—656/90). Med stöd av 36 § kommunallagen har kommunmedlemmarna rätt att ta initiativ i frågor som rör kommunens förvaltning, och enligt den nämnda lagstiftningen om rådgivande kommunal folkomröstning skall rätten att ta initiativ även gälla frågor som hänförs till anordnandet av folkomröstning.

Artikel 4. I denna artikel fastställs den lokala självstyrelsens omfattning. Enligt stycke 1 i denna artikel skall de lokala myndigheternas grundläggande befogenheter och åligganden fastställas i grundlag eller annan lag.

Denna bestämmelse skall dock inte utgöra något hinder för att de lokala myndigheterna i enlighet med lag tilldelas befogenheter och alliganden för särskilda ändamål.

Enligt stycke 2 skall de lokala myndigheterna inom lagens gränser ha full frihet att ta initiativ i alla sådana ärenden som inte ligger utanför deras behörighet eller tillkommer annan myndighet.

Det rådande läget i Finland motsvarar förutsättningarna i styckena 1 och 2, emedan det enligt 5 § 1 mom. kommunallagen anknyter på kommunen att sköta till dess självstyrelse hörande och för kommunen i lag särskilt stadgade uppgifter och för att kommunen enligt stadgandets 2 mom. inte får påföras nya uppgifter eller ekonomiska eller andra förpliktelser eller fräntas rättigheter eller uppgifter på annat sätt än genom lag.

Enligt stycke 3 skall de offentliga uppgifterna i första hand utföras av de myndigheter som ligger närmast medborgaren. Tilldelning av en uppgift till en annan myndighet bör grundas på uppgiftens omfattning och natur samt kraven på effektivitet och lönsamhet.

Decentralisering av förvaltningen och delegering av uppgifterna har länge varit den linje som följts vid utvecklandet av förvaltningen i Finland. I mån av möjlighet överförs beslutanderätten till den lägsta nivå där det finns förutsättningar att utöva befogenheten på sak enligt sätt.

En decentralisering av förvaltningen genomförs så att beslutanderätten överförs å ena sidan från statens centralförvaltning på läns- och distriktsförvaltningsmyndigheterna och å andra sidan från staten till kommunerna.

Enligt stycke 4 skall de befogenheter som ges kommunerna normalt vara fullständiga och oinskränkta och får inte urholkas eller begränsas av någon annan myndighet på annat sätt än med stöd av lag.

Enligt 6 § kommunallagen skall kommunallagen följas i förvaltningen av en kommun, om inte genom lag eller med stöd därav given förordning annorlunda särskilt stadgas. Under de senaste åren har särskild uppmärksamhet i Finland fästs vid revideringen av normer av lägre rang. Det har härvid förutsatts att onödiga normer skall upphävas och att givandet av normer som avses bli gällande bör ske med stöd av befogenhet som grundar sig på lag. Normsystemet kommer att bli lättare även till följd av att statsandelssystemen revideras. Då

det tidigare kostnadsbaserade statsandelssystemet ersätts med ett system där statsandelarna fastställs på kalkylmässiga grunder, kan den normgivning som gäller godtagbara kostnader slopas. Då ökar kommunernas egna befogenheter vid skötseln av uppgifter i motsvarande grad. I Finland har det inte bildats några skarpa gränser mellan staten och kommunerna vid fördelningen av uppgifter och det har därför varit möjligt att överföra uppgifter från den ena till den andra. Av denna orsak har motsatsförhållandet mellan staten och kommunsektorn i regel gällt kostnadsfördelningen och inte fördelningen av själva uppgifterna. Kommunernas uppgifter i välfärdssamhället har kraftigt ökat, men detta har i allmänhet skett i samförstånd och eventuella meningskiljaktigheter har gällt kostnaderna och frågan om huruvida statens finansieringsandel i efterhand betraktat har varit den avsedda.

Enligt stycke 5 skall den lokala myndigheten få anpassa utövandet av sina befogenheter till lokala förhållanden, då uppgifter delegerats till dem.

Kommunernas befogenhet vid anordnandet av skötseln av uppgifter har ökat till följd av att normerna av lägre rang har reviderats. Det är dock fortfarande möjligt att införa begränsningar på lagnivå. Denna möjlighet framgår av en förklarande rapport till stadgan, enligt vilken det anses att den lokala handlingsfriheten begränsas då likställigheten förverkligas. Av det försök med frikommuner som pågår i Finland kan man få erfarenheter av i vilken mån serviceverksamheten kan göras smidigare, då en frikommun har rätt att avvika från de stadganden som begränsar verksamheten.

Enligt stycke 6 skall de lokala myndigheterna rådfrågas i planerings- och beslutsprocessen beträffande alla frågor som direkt berör dem.

Detta har varit ett vedertaget förfarande i Finland. I de stadganden som gäller normer av lägre rang har förfarandet med hörande uttryckligen intagits.

Artikel 5. Denna artikel gäller skydd av de lokala myndigheternas områdesindelning. Enligt artikeln får ändringar i de lokala myndigheternas områdesindelning inte göras utan att detta föregås av förhandlingar med beröda kommuner. Folkomröstning kan ordnas när detta är tillåtet i lag.

Lagen om kommunindelning (73/77) uppfyller kraven i denna artikel. Enligt den förklarande rapporten kan skyldigheten att förhand-

la med kommunerna verkställas genom folkomröstning, men utöver folkomröstning kan hörandet även ske i annan form. Folkomröstningen är beroende av fullmäktiges beslutanderätt i samband med hörande. Med stöd av 7 § 1 mom. lagen om kommunindelning kan kommunstyrelsen för ett områdes invånare anordna ett sammanträde för behandling av förslag till ändring av kommunindelningen. En folkomröstning kunde vara ett parallellt eller alternativt förfarande att höra kommuninvånarna.

Artikel 6. I denna artikel behandlas lämpliga administrativa strukturer och resurser för skötseln av de lokala myndigheternas uppgifter.

Enligt stycke 1 i denna artikel skall de lokala myndigheterna, med beaktande av de allmänaste bestämmelserna i lagstiftningen, själva kunna bestämma om sin inre administrativa struktur för att anpassa den till de lokala behoven och för att säkerställa en effektiv förvaltning.

I kommunallagen stadgas om kommunernas allmänna organisationsform. I speciallagstiftning finns däremot ofta mera detaljerade stadganden om organisationen. I försöket med frikommuner har dock samtliga kommuner möjlighet att fritt utöva sin beslutanderätt i fråga om nämndernas organisation och då speciallagar reviderats har större spelrum införts i stadgandena om organisation även genom permanenta ändringar. Även inom olika områden av specialförvaltningen sker utvecklingen i enlighet med stadgan. Enligt den förklarande rapporten är det alltjämt möjligt att speciallagstiftningen ställer krav i fråga om organisationen. Även stadgandet i 14 § regeringsformen om beaktande av de olika språkgrupperna medför krav på förvaltningsorganisationen.

Enligt stycke 2 skall de hos lokala myndigheter anställdas tjänstgöringsvillkor vara sådana att de tillåter rekrytering av högt kvalificerad personal på grundval av förtjänst och kompetens. För att detta mål skall kunna nås ordnas sakenliga möjligheter till utbildning, adekvat lön samt karriärmöjligheter. Lagstiftningen i Finland och gällande praxis står inte i strid med dessa bestämmelser.

Artikel 7. Denna artikel gäller de villkor under vilka uppgifter utövas inom den lokala förvaltningen.

Enligt stycke 1 i denna artikel skall de som genom val utsetts till förtroendeuppdrag ha möjlighet att fritt sköta sin uppgift.

I den finska lagstiftningen finns inte några begränsningar i detta avseende. Däremot kan exempelvis en persons arbetsuppgifter medföra faktiska hinder för skötseln av ett förtroendeuppdrag såsom i skiftarbete, emedan skötseln av ett förtroendeuppdrag inte utgör någon förpliktande grund för arbetsgivarna att befria vederbörande från arbetsuppgifter.

Enligt stycke 2 skall de förtroendevalda få lämplig ersättning för utgifter i samband med uppdraget och, om möjligt, ersättning för förlorad arbetsförtjänst eller arvode för utfört arbete samt motsvarande socialskydd.

Enligt 21 § kommunallagen har en förtroendevald dessa rättigheter. Hos oss omfattar de förtroendevaldas socialskydd pensionsrätten.

Enligt stycke 3 skall de funktioner och verksamheter som är oförenliga med innehav av ett lokalt förtroendeuppdrag definieras i lag eller framgå ur grundläggande rättsprinciper.

Om begränsande av valbarheten stadgas på lagnivå i kommunallagen.

Artikel 8. Denna artikel gäller administrativ tillsyn över de lokala myndigheternas verksamhet.

Enligt stycke 1 i denna artikel kan administrativ tillsyn över de lokala myndigheterna endast utövas i enlighet med de förfaranden och i de fall som föreskrivs i grundlag eller annan lag.

Förvaltnings tillsyn kan utövas genom underställningsförfarande, så att ett ärende som behandlas av en lägre myndighet på tjänstens vägnar överförs på en högre myndighet för behandling i form av revision eller annat motsvarande förfarande, utan att besvär har anförts. I artikeln avses inte en sådan situation att ett ärende genom besvär förs till en högre myndighet för att prövas. I Finland förekommer underställningsförfarandet rätt sällan. Då den administrativa tillsynen över kommunerna på det sätt som avses i detta stycke kan komma i fråga i Finland endast med stöd av lag, uppfyller det finska systemet de krav som förutsätts i denna bestämmelse.

Enligt stycke 2 bör avsikten med administrativ tillsyn i regel vara att endast försäkra sig om lagligheten och iakttagandet av de grundlagsenliga principerna. De högre myndigheterna får dock utöva tillsyn över ändamålsenligheten hos de uppgifter som överförts på de lokala myndigheterna.

Underställningsförfarandet omfattar även tillsynen över beslutets ändamålsenlighet, men

dock endast såtillvida att det underställda beslutet inte är oändamålsenligt. Som tillsynsmedel är underställning alltså huvudsakligen tillsyn över lagligheten och å andra sidan har dess tillämpningsområde kraftigt krympt. Med stöd av 145 § kommunallagen övervakar länsstyrelsen lagligheten i kommunernas förvaltning. Sådan administrativ förvaltning som avses i detta stycke är i Finland huvudsakligen tillsyn över lagligheten.

Enligt stycke 3 skall vid administrativ tillsyn garanteras att kontrollmyndighetens ingripande står i proportion till betydelsen av de intressen som skall skyddas.

Kontrollmyndighetens åtgärd skall stå i rätt proportion till det intresse som skall skyddas. Tillsynen över statsbidragen faller utanför bestämmelsens tillämpningsområde. I det system som är rådande i Finland kan inte påvisas sådana åtgärder som inte skulle överensstämma med artikelns bestämmelser.

Artikel 9. Denna artikel gäller de lokala myndigheternas ekonomiska resurser. Enligt stycke 1 i denna artikel skall de lokala myndigheterna inom ramen för den nationella ekonomiska politiken ha rätt till egna tillräckliga ekonomiska resurser, som de fritt får disponera över inom gränserna för sina befogenheter.

I Finland tillkommer kommunerna beskattningsrätt som är beroende av kommunernas egen beslutanderätt, då kommunerna själva beslutar om uttaxeringen per skattöre. Kommunerna fastställer även avgifterna för de flesta serviceformer. Beskattningsrätten hör till grunderna för kommunernas självstyrelsestatus.

Enligt stycke 2 skall de lokala myndigheternas resurser vara tillräckliga i förhållande till de skyldigheter som tilldelats myndigheterna i grundlag och annan lag.

Statsbidragssystemet tryggar kommunernas resurser för skötseln av de lagstadgade uppgifterna. De uppgifter som sköts inom ramen för kommunens allmänna behörighet finansieras med kommunens skatteintäkter eller med andra inkomster.

Enligt stycke 3 skall åtminstone en del av de lokala myndigheternas ekonomiska resurser komma från lokala skatter och avgifter vars nivå de har befogenhet att bestämma inom lagens gränser.

Det finska systemet uppfyller förutsättningarna i detta stycke.

Enligt stycke 4 skall de finansiella system på vilka de resurser som är tillgängliga för de lokala myndigheterna grundar sig vara tillräckligt varierande och flexibla så att de så långt det är praktiskt möjligt följer den verkliga kostnadsutvecklingen när det gäller de kostnader som föranleds av skötseln av de lokala myndigheternas uppgifter.

Kommunernas beroende av ett sådant ekonomiskt system som gör det svårt att följa med kostnadsutvecklingen varierar från kommun till kommun. Kommunens skatteintäkter är inkomstbaserade och utvecklas således i takt med inkomsterna. Statsandelarna har varit kostnadsbaserade eller de justeras årligen i enlighet med ändringarna i avlöningsutgifterna och den allmänna prisnivån. Fasta inkomster utgör ett undantag. Allmänt taget är finansieringskällorna flera och även om betydelsen av dessa i kommunerna varierar, kan det anses att systemet motsvarar förutsättningarna i denna punkt.

Enligt stycke 5 kräver skyddet av ekonomiskt svagare lokala myndigheter inrättande av sådana förfaranden för ekonomisk utjämning eller liknande åtgärder, som är avsedda att rätta till effekterna av den ojämna fördelningen av möjliga inkomstkällor och ekonomiska bördor. Sådana förfaranden eller åtgärder får inte minska den prövningsrätt de lokala myndigheterna utövar inom gränserna för sin behörighet.

I Finland understöds ekonomiskt svagare kommuner i syfte att utjämna den ekonomiska ställningen. Systemet med komplettering av skatteintäkterna från statens sida har fastställts som permanent. Den ojämna fördelningen mellan finansiering och kostnader jämnas ut genom statsbidrag som differentieras enligt kommunernas ekonomiska bärkraft. Statsandelarna har i flera branscher differentierats även med beaktande av kostnadsstrukturen.

I stycke 6 förutsätts att de lokala myndigheterna skall höras på lämpligt sätt beträffande det sätt på vilket nya resurser skall tilldelas dem.

Man har gått in för att årligen genom ett regleringsdokument komma överens om fördelningen av kostnaderna mellan staten och kommunerna. Kommunerna hörs i regel om det sker sådana ändringar som gäller dem. Då det exempelvis gäller ändringar i bärkraftsklassificeringen hörs kommunerna på förhand.

I samband med lagberedningen och beredningen av annan normstyrning hörs representanterna för kommunalsektorn. I motiveringen för lagarna presenteras de ekonomiska verkningarna även för kommunalhushålningens del.

Enligt stycke 7 skall bidrag till de lokala myndigheterna såvitt möjligt inte öronmärkas för att finansiera speciella projekt. Bidragen får inte påverka de lokala myndigheternas principiella frihet att inom ramen för deras behörighet fatta beslut som gäller deras verksamhet.

Statsandelssystemet har införts som uppgiftsinriktat och utvecklandet av systemet till en mera sammanfattad enhet på beräkningsgrund är en tidskrävande process. Utvecklingslinjen harmonierar med stadgan, men beroende på tidpunkten kan det alltjämt vara svårt att kvantitativt påvisa, att statsandelarna är avsedda för något annat än för ett visst ändamål. Även som sådant har statsandelssystemet tryggt ett väl fungerande kommunalt servicesystem och ett kostnadsbaserat system har säkerställt möjligheterna att utveckla serviceformerna. Övergången till kalkylerade, allmänna statsandelar ligger ekonomiskt sett i hög grad i statens intresse och med avseende på kommunerna är behovet av styrning mindre. Systemet med statsandelar för driftskostnader håller på att förnyas kalkylmässigt. Beloppet av de allmänna statsandelarna är tillsvidare så litet att enbart till följd härav kraven i detta stycke inte helt kan anses uppfyllda i Finland. Det kan däremot konstateras att stadgan tillåter även statsandelar som anvisats för ett visst ändamål. Avsikten är att samla statsandelarna till allmänna bidrag, vilket bättre skulle överensstämma med stadgan.

Enligt stycke 8 skall de lokala myndigheterna, för att kunna ta upp lån för sina kapitalinvesteringar, inom lagens gränser ha tillgång till den nationella kapitalmarknaden.

I Finland kan kommunerna uppta lån både på den nationella och numera också den utländska kapitalmarknaden. Kommunernas lånupptagningsrätt har inte begränsats genom lag. Det finska systemet uppfyller förutsättningarna i detta stycke.

Artikel 10. Denna artikel gäller de lokala myndigheternas rätt att bilda sammanslutningar. Enligt stycke 1 i denna artikel skall de lokala myndigheterna vid skötseln av sina uppgifter ha rätt att samarbeta med och att inom

lagens ram bilda sammanslutningar med andra lokala myndigheter för att sköta ärenden av gemensamt intresse.

Enligt Finlands rättsordning kan kommunerna samarbeta vid skötseln av sina uppgifter såväl genom att grunda kommunalförbund som genom att bilda civilrättsliga samfund. Vissa uppgifter sköter kommunerna genom lagstadgade kommunalförbund. Enligt kommunallagen är det möjligt att sköta de gemensamma uppgifterna genom lättare administration utan att grunda kommunalförbund. Då är det fråga om avtalsbaserat samarbete, för vilket en gemensam nämnd kan tillsättas. Detta system uppfyller förutsättningarna i detta stycke.

Enligt stycke 2 skall kommunernas rätt att tillhöra en förening för att skydda och främja sina gemensamma intressen och att tillhöra ett internationellt förbund för lokala myndigheter erkännas i varje stat.

Kommunernas gemensamma intressebevakning som avses i detta stycke sköts av kommunernas centralorganisationer. Den regionala intressebevakningen sköts även på föreningsbas. Kommunerna deltar i den internationella kommunalorganisationens verksamhet. Villkoren i detta stycke uppfylls enligt Finlands rättsordning.

Enligt stycke 3 skall de lokala myndigheterna på de villkor som föreskrivs i lag ha rätt att samarbeta med sina motsvarigheter i andra stater.

De finländska kommunerna har ett stort antal vänkommuner i olika länder. Mellan de nordiska länderna gäller en överenskommelse om kommunalt samarbete över de nordiska riksgrensarna. Europarådets medlemsstater kan ansluta sig till en motsvarande europeisk konvention.

Artikel 11. Denna artikel gäller rättsskydd för den lokala självstyrelsen. Enligt artikeln skall de lokala myndigheterna ha rätt att anlita ett judiciellt förfarande för att säkerställa ett fritt utövande av sina befogenheter och iakttagande av de principer om lokal självstyrelse som finns fastslagna i grundlagen eller den nationella lagstiftningen.

Avsikten med denna artikel är att säkertälla, att andra förvaltningsmyndigheter inte skall kränka de i lagstiftningen fastställda gränserna för kommunernas självstyrelse. Dessa åtgärder av förvaltningsmyndigheter skall kunna avgöras i domstol eller av annan myndighet, till

vars behörighet hör att besluta om lagligheten i en förvaltningsåtgärd.

I Finland är utgångspunkten en allmän rätt till ändringssökande i förvaltningsärenden. Den har reglerats genom allmänna stadganden. En kommun har i regel möjlighet att söka ändring i förvaltningsbeslut som gäller kommunen eller dess verksamhetskrets. Besvärsrätten gäller även statsrådets och ministeriernas beslut.

Förvaltningsmyndighetens beslut kan vara ett allmänt normbeslut. Har ett sådant beslut direkta verkningar för kommunen, kan ändringssökande komma i fråga redan i detta skede. I övriga fall då ändring söks i enskilda förvaltningsbeslut kan lagligheten hos normer som givits av förvaltningsmyndigheterna i detta sammanhang i sista instans underkastas prövning i högsta förvaltningsdomstolen.

Enligt 92 § regeringsformen skall lag iaktas vid all tjänsteverksamhet. Strider ett stadgande i någon förordning mot grundlagen eller annan lag, får en domare eller en annan tjänsteman inte tillämpa det vid sin tjänsteförrättning. Denna princip gäller även för stadganden som är av lägre rang än en förordning. Motstridighet kan även underkastas domstol för avgörande i samband med ändringssökande som gäller ett enskilt förvaltningsärende. Lagligheten i myndigheternas verksamhet kan genom klagan underkastas riksdagens justitieombudsman eller justitiekanslern i statsrådet för prövning. Detta förfarande kan dock inte anses som ett egentligt rättsmedel.

Då en allmän rätt till ändringssökande gäller enskilda och överhuvudtaget sådana förvaltningsbeslut som har direkta verkningar för kommunen och då tillämpningen av ett normbeslut kan underkastas prövning i samband med ett förvaltningsbeslut samt då ett normbeslut dessutom omfattas av stadgandet i 92 § regeringsformen och faller inom ramen för den behörighet som tillkommer de högre myndigheter som utövar laglighetskontroll, kan det anses att Finlands rättsordning uppfyller förutsättningarna i artikel 11 i stadgan.

Del II

Artikel 12. Enligt denna artikel är det i samband med anslutningen till stadgan möjligt att lämna vissa stycken utanför ratificeringen eller godkännandet. Minst tjugo av styckena i

artiklarna i del I i stadgan skall dock väljas. Av dessa skall minst tio vara nämnda i artikel 12. Avsikten är att i samband med deponeeringen av godkännandeinstrumentet lämna en i artikel 12 stycke 2 avsedd underrättelse om de stycken, vilka Finland anser vara förpliktande för egen del. I propositionen förelås att Finland skall informera att det anser sig vara förpliktat att iaktta stadgans alla bestämmelser.

Artikel 13. Enligt artikeln kan en part fastställa de lokal- eller distriktsförvaltningsmyndigheter på vilka konventionen kommer att tillämpas. Utanför kan lämnas vissa grupper av lokala myndigheter. I Finland skall kommunerna betraktas som i stadgan avsedda lokala myndigheter.

Artikel 14. Europarådets generalsekreterare skall informeras om lagstiftnings- och andra åtgärder som vidtagits för att uppfylla stadgans bestämmelser.

3. Ikraftträdande

Stadgan träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader från den dag då ratifikations- eller godkännandeinstrumentet deponerades hos Europarådets generalsekreterare.

4. Behovet av riksdagens samtycke

Stadgan innehåller inte bestämmelser, som står i strid med lagstiftningen i Finland. Av stadgan föranleds inte heller kostnader för staten.

Lagstiftningsbehörigheten rörande kommunalförvaltningen på Åland tillkommer enligt 13 § 1 momentet självstyrelselagen för Åland landstinget. Bestämmelserna i stadgan står inte i strid med stadgandena i kommunallagen för Åland. Då stadgan likväl rör frågor, som hör till Ålands landstings lagstiftningsbehörighet, bör stadgan anses höra till lagstiftningens område.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver Riksdagens samtycke i den i Strasbourg den 15 oktober

1985 ingångna europeiska stadgan om lokal självstyrelse.

Eftersom stadgan innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i den europeiska stadgan om lokal självstyrelse

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Bestämmelserna i den i Strasbourg den 15 oktober 1985 ingångna europeiska stadgan om lokal självstyrelse är, för såvitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom avtalats.

2 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning.

Helsingfors den 26 oktober 1990

Republikens President

Utrikesminister

(Översättning)

Europeisk stadga om lokal självstyrelse

Inledning

Europarådets medlemsstater som undertecknat denna stadga,

som beaktar att Europarådets syfte är att uppnå en fastare enhet mellan dess medlemmar för att skydda och förverkliga de ideal och principer som utgör deras gemensamma arv;

som beaktar att en av de metoder med vilka detta syfte kan uppnås är att ingå överenskommelser på det administrativa området;

som anser att de lokala myndigheterna är en av de viktigaste grundstenarna i varje demokratiskt styrelseskick;

som beaktar att medborgarnas rätt att delta i skötseln av de offentliga angelägenheterna är en av de demokratiska principer som delas av alla medlemsstater i Europarådet;

som är övertygande om att det är på lokal nivå som denna rätt kan utövas mest direkt;

som är övertygande om att förekomsten av lokala myndigheter med verkligt ansvar kan åstadkomma en förvaltning som är både effektiv och ligger nära medborgaren;

som är medvetna om att skyddet och störet av den lokala självstyrelsen i de olika europeiska länderna är ett viktigt bidrag till uppbyggandet av ett Europa som grundar sig på demokratiska principer och decentralisering av makten;

som hävdar att detta förutsätter förekomsten av lokala myndigheter med demokratiskt tillsatta beslutsorgan och med stor grad av självbestämmanderätt när det gäller uppgifter, på vilket sätt och med vilka medel dessa uppgifter skall utföras samt nödvändiga resurser för deras fullgörande,

har kommit överens om följande:

Charte européenne de l'autonomie locale

Préambule

Les Etats membres du conseil de l'Europe, signataires de la présente Charte,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun;

Considérant qu'un des moyens par lesquels ce but sera réalisé est la conclusion d'accords dans le domaine administratif;

Considérant que les collectivités locales sont l'un des principaux fondements de tout régime démocratique;

Considérant que le droit des citoyens de participer à la gestion des affaires publiques fait partie des principes démocratiques communs à tous les Etats membres du Conseil de l'Europe;

Convaincus que c'est au niveau local que ce droit peut être exercé le plus directement;

Convaincus que l'existence de collectivités locales investies de responsabilités effectives permet une administration à la fois efficace et proche du citoyen;

Conscients du fait que la défense et le renforcement de l'autonomie locale dans les différents pays d'Europe représentent une contribution importante à la construction d'une Europe fondée sur les principes de la démocratie et de la décentralisation du pouvoir;

Affirmant que cela suppose l'existence de collectivités locale dotées d'organes de décision démocratiquement constitués et bénéficiant d'une large autonomie quant aux compétences, aux modalités d'exercice de ces dernières et aux moyens nécessaires à l'accomplissement de leur mission.

Sont convenus de ce qui suit:

Artikel 1

Parterna åtar sig att anse sig bundna av följande artiklar på det sätt och i den utsträckning som föreskrivs i artikel 12 i denna stadga.

DEL I

Artikel 2

Konstitutionell och laglig grund för lokal självstyrelse

Principen om lokal självstyrelse skall erkännas i nationell lagstiftning och, där så är möjligt, i grundlagen.

Artikel 3

Begreppet lokal självstyrelse

1. Med lokal självstyrelse menas de lokala myndigheternas rätt och möjlighet att inom lagens gränser reglera och sköta en väsentlig del av de offentliga angelägenheterna på eget ansvar och i den lokala befolkningens intresse.

2. Denna rätt skall utövas av fullmäktige eller församlingar, som skall bestå av ledamöter valda genom sluten omröstning i fria direkta val på grundval av allmän och lika rösträtt, och som kan ha inför dem ansvariga verkställande organ. Denna bestämmelse skall inte på något sätt påverka möjligheten till medborgarförsamlingar, folkomröstningar eller annan form av direkt medborgerligt deltagande, där detta är tillåtet i lag.

Artikel 4

Den lokala självstyrelsens omfattning

1. De lokala myndigheternas grundläggande befogenheter och åligganden skall fastställas i grundlag eller annan lag. Denna bestämmelse skall dock inte utgöra något hinder mot att de lokala myndigheterna i enlighet med lag tilldelas befogenheter och ansvar för särskilda ändamål.

2. De lokala myndigheterna skall inom lagens gränser ha full frihet att ta initiativ i ärenden som inte ligger utanför deras kompetens eller tillkommer annan myndighet.

3. De offentliga uppgifterna skall normalt i första hand utföras av de myndigheter som ligger närmast medborgaren. Tilldelning av en uppgift till en annan myndighet bör grundas på

Article 1

Les Parties s'engagent a se considerer comme liees par les articles suivants de la manière et dans la mesure prescrites par l'article 12 de cette Charte.

Partie I

Article 2

Fondement constitutionnel et légal de l'autonomie locale

Le principe de l'autonomie locale doit être reconnu dans la législation interne et, autant que possible, dans la Constitution.

Article 3

Consept de l'autonomie locale

1. Par autonomie locale, on entend le droit et la capacité effective pour les collectivités locales de regler et de gerer, dans le cadre de la loi, sous leur propre responsabilité et au profit de leurs populations, une part importante des affaires publiques.

2. Ce droit est exercé par des conseils ou assemblées composes de membres élus au suffrage libre, secret, égalitaire, direct et universel et pouvant disposer d'organes exécutifs responsables devant eux. Cette disposition ne porte pas prejudice au recours aux assemblées de citoyens, au référendum ou a toute autre forme de participation directe des citoyens la ou elle est permisé par la loi.

Article 4

Portée de l'autonomie locale

1. Les compétences de base des collectivités locales sont fixées par la Constitution ou par la loi. Toutefois, cette disposition n'empêche pas l'attribution aux collectivités locales de compétences à des fins spécifiques, conformément à la loi.

2. Les collectivités locales ont, dans le cadre de la loi, toute latitude pour exercer leur initiative pour toute question qui n'est pas exclué de leur compétence ou attribuée à une autre autorité.

3. L'exercice des responsabilités publiques doit, de façon générale, incomber, de préférence, aux autontes les plus proches des citoyens. L'attribution d'une responsabilité a une autre

uppgiftens omfattning och natur samt kraven på effektivitet och ekonomi.

4. De befogenheter som ges de lokala myndigheterna skall normalt vara fullständiga och oinskränkta. De får inte urholkas eller begränsas av någon annan, central eller regional, myndighet om inte annat föreskrivs i lag.

5. Då de lokala myndigheterna tilldelas befogenheter av en central eller regional myndighet skall de, i den mån det är möjligt, ges handlingsfrihet att anpassa utövandet av dessa befogenheter till lokala förhållanden.

6. De lokala myndigheterna skall, i den mån det är möjligt, rådfrågas i god tid och på lämpligt sätt i planerings- och beslutsprocessen vad gäller alla frågor som direkt berör dem.

Artikel 5

Skydd av den lokala självstyrelseindelningen

Ändringar i indelningen av lokala myndigheter får inte göras utan föregående samråd med de lokala myndigheter som berörs, eventuellt genom folkomröstning där detta är tillåtet i lag.

Artikel 6

Lämpliga administrativa strukturer och resurser för de lokala myndigheternas uppgifter

1. Med beaktande av mer allmänna lagregler skall de lokala myndigheterna själva kunna bestämma om sina inre administrativa strukturer för att anpassa dem till de lokala behoven och för att säkerställa en effektiv förvaltning.

2. Tjänstgöringsvillkoren för de lokala myndigheternas anställda skall vara sådana att de tillåter rekrytering av högt kvalificerad personal på grundval av förtjänst och skicklighet. För detta ändamål skall tillfredsställande möjligheter till utbildning, adekvat lön samt karriärmöjligheter kunna erbjudas.

Artikel 7

Villkor under vilka uppgifter utövas på lokal nivå

1. Arbetsvillkoren de lokala myndigheternas förtroendevalda skall möjliggöra fritt utövande av deras uppdrag.

autorité doit tenir compte de l'ampleur et de la nature de la tâche et des exigences d'efficacité et d'économie.

4. Les compétences confiées aux collectivités locales doivent être normalement pleines et entières. Elles ne peuvent être mises en cause ou limitées par une autre autorité, centrale ou régionale, que dans le cadre de la loi.

5. En cas de délégation des pouvoirs par une autorité centrale ou régionale, les collectivités locales doivent jouir, autant qu'il est possible, de la liberté d'adapter leur exercice aux conditions locales.

6. Les collectivités locales doivent être consultées, autant qu'il est possible, en temps utile et de façon appropriée, au cours des processus de planification et de décision pour toutes les questions qui les concernent directement.

Article 5

Protection des limites territoriales des collectivités locales

Pour toute modification des limites territoriales locales, les collectivités locales concernées doivent être consultées préalablement, éventuellement par vote de référendum la ou la loi le permet.

Article 6

Adéquation des structures et des moyens administratifs aux missions des collectivités locales

1. Sans préjudice de dispositions plus générales créées par la loi, les collectivités locales doivent pouvoir définir elles-mêmes les structures administratives internes dont elles entendent se doter, en vue de les adapter à leurs besoins spécifiques et afin de permettre une gestion efficace.

2. Le statut du personnel des collectivités locales doit permettre un recrutement de qualité, fondé sur les principes du mérite et de la compétence; à cette fin, il doit réunir des conditions adéquates de formation, de rémunération et de perspectives de carrière.

Article 7

Conditions de l'exercice des responsabilités au niveau local

1. Le statut des élus locaux doit assurer le libre exercice de leur mandat.

2. Villkoren skall tillåta lämplig ekonomisk ersättning för utgifter i samband med uppdraget liksom, där så är lämpligt, ersättning för förlorad arbetsförtjänst eller ersättning för utfört arbete och motsvarande socialskydd.

3. Funktioner och verksamheter som bedöms vara oförenliga med innehav av ett lokalt förtroendeuppdrag skall fastställas genom lag eller grundläggande rättsliga principer.

Artikel 8

Administrativ tillsyn över de lokala myndigheternas verksamhet

1. Administrativ tillsyn över lokala myndigheter får endast utövas i enlighet med de förfaranden och i de fall som föreskrivs i grundlag eller annan lag.

2. Administrativ tillsyn över de lokala myndigheternas verksamhet skall normalt endast syfta till att säkerställa efterlevnad av lag och konstitutionella principer. Administrativ tillsyn i fråga om lämpligheten får dock utövas av högre myndigheter när det gäller uppgifter som delegerats till de lokala myndigheterna.

3. Administrativ tillsyn över de lokala myndigheterna skall utövas på sådant sätt att det garanteras att kontrollmyndighetens ingripande står i proportion till betydelsen av de intressen som skall skyddas.

Artikel 9

De lokala myndigheternas ekonomiska resurser

1. De lokala myndigheterna skall inom ramen för den nationella ekonomiska politiken ha rätt till egna tillräckliga ekonomiska resurser, som de fritt får disponera över inom gränserna för sina befogenheter.

2. De lokala myndigheternas ekonomiska resurser skall motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag.

3. Åtminstone en del av de lokala myndigheternas ekonomiska resurser skall komma från lokala skatter och avgifter vars nivå de har befogenhet att bestämma inom lagens gränser.

4. De finansiella system på vilka de resurser som är tillgängliga för de lokala myndigheterna grundar sig skall vara tillräckligt varierande

2. Il doit permettre la compensation financière adéquate des frais entraînés par l'exercice du mandat ainsi que, le cas échéant, la compensation financière des gains perdus ou une rémunération du travail accompli et une couverture sociale correspondante.

3. Les fonctions et activités incompatibles avec le mandat d'élu local ne peuvent être fixées que par la loi ou par des principes juridiques fondamentaux.

Article 8

Contrôle administratif des actes des collectivités locales

1. Tout contrôle administratif sur les collectivités locales ne peut être exercé que selon les formes et dans les cas prévus par la Constitution ou par la loi.

2. Tout contrôle administratif des actes des collectivités locales ne doit normalement viser qu'à assurer le respect de la légalité et des principes constitutionnels. Le contrôle administratif peut, toutefois, comprendre un contrôle de l'opportunité exercé par des autorités de niveau supérieur en ce qui concerne les tâches dont l'exécution est déléguée aux collectivités locales.

3. Le contrôle administratif des collectivités locales doit être exercé dans le respect d'une proportionnalité entre l'ampleur de l'intervention de l'autorité de contrôle et l'importance des intérêts qu'elle entend préserver.

Article 9

Les ressources financières des collectivités locales

1. Les collectivités locales ont droit, dans le cadre de la politique économique nationale, à des ressources propres suffisantes dont elles peuvent disposer librement dans l'exercice de leurs compétences.

2. Les ressources financières des collectivités locales doivent être proportionnées aux compétences prévues par la Constitution ou la loi.

3. Une partie au moins des ressources financières des collectivités locales doit provenir de redevances et d'impôts locaux dont elles ont le pouvoir de fixer le taux, dans les limites de la loi.

4. Les systèmes financiers sur lesquels reposent les ressources dont disposent les collectivités locales doivent être de nature suffisamment

och flexibla för att göra det möjligt för dem att, så långt det är praktiskt möjligt, följa med i den verkliga kostnadsutvecklingen för uppgifternas utförande.

5. Skyddet av ekonomiskt svagare lokala myndigheter kräver inrättande av förfaranden för ekonomisk utjämning eller liknande åtgärder, som är avsedda att rätta till effekterna av den ojämna fördelningen av möjliga inkomstkällor och ekonomiska bördor. Sådana förfaranden eller åtgärder får inte minska de lokala myndigheternas handlingsfrihet inom deras eget ansvarsområde.

6. De lokala myndigheterna skall rådfrågas på lämpligt sätt angående det sätt på vilket omfördelade resurser skall tilldelas dem.

7. Bidrag till de lokala myndigheterna skall såvitt möjligt inte öronmärkas för att finansiera speciella projekt. Bidragen får inte påverka deras grundläggande frihet att själva bestämma inom sitt eget kompetensområde.

8. För att kunna ta upp lån för kapitalinvesteringar skall de lokala myndigheterna inom lagens gränser ha tillgång till den nationella kapitalmarknaden.

Artikel 10

De lokala myndigheternas rätt att bilda sammanslutningar

1. De lokala myndigheterna skall vid utövan- det av sina befogenheter ha rätt att samarbeta med och att inom lagens ram bilda sammanslutningar med andra lokala myndigheter för att utföra uppgifter av gemensamt intresse.

2. De lokala myndigheternas rätt att tillhöra ett förbund för att skydda och främja sina gemensamma intressen och att tillhöra ett internationellt förbund för lokala myndigheter skall erkännas i varje stat.

3. De lokala myndigheterna skall på de villkor som föreskrivs i lag ha rätt att samarbeta med sina motsvarigheter i andra stater.

Artikel 11

Rättsskydd för den lokala självstyrelsen

De lokala myndigheterna skall ha rätt att anlitä ett judiciellt förfarande för att säkerstäl-

diversifierad och evolutiv för att tillåta dem att följa med i utvecklingen av kostnader för utövandet av deras kompetenser.

5. La protection des collectivités locales financièrement plus faibles appelle la mise en place de procédures de péréquation financière ou des mesures équivalentes destinées à corriger les effets de la répartition inégale des sources potentielles de financement ainsi que des charges qui leur incombent. De telles procédures ou mesures ne doivent pas réduire la liberté d'option des collectivités locales dans leur propre domaine de responsabilité.

6. Les collectivités locales doivent être consultées, d'une manière appropriée, sur les modalités de l'attribution à celles-ci des ressources redistribuées.

7. Dans la mesure du possible, les subventions accordées aux collectivités locales ne doivent pas être destinées au financement de projets spécifiques. L'octroi de subventions ne doit pas porter atteinte à la liberté fondamentale de la politique des collectivités locales dans leur propre domaine de compétence.

8. Afin de financer leurs dépenses d'investissement, les collectivités locales doivent avoir accès, conformément à la loi, au marché national des capitaux.

Article 10

Le droit d'association des collectivités locales

1. Les collectivités locales ont le droit, dans l'exercice de leurs compétences, de coopérer et, dans le cadre de la loi, de s'associer avec d'autres collectivités locales pour la réalisation de tâches d'intérêt commun.

2. Le droit des collectivités locales d'adhérer à une association pour la protection et la promotion de leurs intérêts communs et celui d'adhérer à une association internationale de collectivités locales doivent être reconnus dans chaque Etat.

3. Les collectivités locales peuvent, dans des conditions éventuellement prévues par la loi, coopérer avec les collectivités d'autres Etats.

Article 11

Protection légale de l'autonomie locale

Les collectivités locales doivent disposer d'un droit de recours juridictionnel afin

la ett fritt utövande av sina befogenheter och respekt för de principer om lokal självstyrelse som finns fastlagda i grundlagen eller den nationella lagstiftningen.

d'assurer le libre exercice de leurs compétences et le respect des principes d'autonomie locale qui sont consacrés dans la Constitution ou la législation interne.

DEL II
Övriga bestämmelser

Artikel 12
Åtaganden

1. Varje part åtar sig att anse sig bunden av minst tjugo stycken i del I i stadgan av vilka minst tio skall väljas bland nedan stående stycken:

- Artikel 2,
- Artikel 3, styckena 1 och 2,
- Artikel 4, styckena 1, 2 och 4,
- Artikel 5,
- Artikel 7, stycke 1,
- Artikel 8, stycke 2,
- Artikel 9, styckena 1, 2 och 3,
- Artikel 10, stycke 1,
- Artikel 11.

2. Varje fördragsslutande stat skall då den deponerar sitt ratifikations- eller godkännande-instrument meddela Europarådets generalsekretärer vilka stycken som valts i enlighet med bestämmelserna i stycke 1 i denna artikel.

3. En part kan vid vilken senare tidpunkt som helst underrätta generalsekretären om att den anser sig bunden av stycken i denna stadga som den inte redan godtagit enligt stycke 1 i denna artikel. Sådana senare åtaganden skall anses utgöra en integrerad del av den parts ratifikation eller godkännande som lämnar underrättelsen och skall ha samma verkan från den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader efter den dag då generalsekretären mottog underrättelsen.

Artikel 13

Myndigheter på vilka konventionen äger tillämpning

Principerna om lokal självstyrelse i denna stadga är tillämpliga på alla kategorier av lokala myndigheter inom partens territorium. Varje part kan emellertid vid deponering av sitt ratifikations- eller godkännandeinstrument an-

Partie II
Dispositions diverses

Article 12
Engagements

1. Toute Partie s'engage à se considérer comme liée par vingt au moins des paragraphes de la partie I de la Charte dont au moins dix sont choisis parmi les paragraphes suivants:

- article 2.
- article 3. paragraphes 1 et 2,
- article 4. paragraphes 1, 2 et 4,
- article 5.
- article 7. paragraphe 1,
- article 8. paragraphe 2,
- article 9. paragraphes 1, 2 et 3,
- article 10. paragraphe 1,
- article 11.

2. Chaque Etat contractant, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, notifié au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe les paragraphes choisis conformément à la disposition du paragraphe 1 du présent article.

3. Toute Partie peut, à tout moment ultérieur, notifier au Secrétaire Général qu'elle se considère comme liée par tout autre paragraphe de la présente Charte, qu'elle n'avait pas encore accepté conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation de la Partie faisant la notification et porteront les mêmes effets des le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 13

Collectivités auxquelles s'applique la Charte

Les principes d'autonomie locale contenus dans la présente Charte s'appliquent à toutes les catégories de collectivités locales existant sur le territoire de la Partie. Toutefois, chaque Partie peut, au moment du dépôt de son

ge de lokala eller regionala myndigheter till vilka den har för avsikt att begränsa stadgans tillämpning eller som den har för avsikt att utesluta från dess tillämpningsområde. Den kan även inkludera ytterligare kategorier av lokala eller regionala myndigheter inom stadgans tillämpningsområde genom senare under rättelse till Europarådets generalsekreterare.

Artikel 14

Information

Varje part skall till Europarådets generalsekreterare överlämna all information av betydelse rörande lagstiftnings- och andra åtgärder som den vidtagit för att uppfylla stadgans bestämmelser.

Del III

Artikel 15

Undertecknande, ratifikation och ikraftträdande

1. Denna stadga skall vara öppen för undertecknande av Europarådets medlemsstater. Den skall ratificeras eller godkännas. Ratifikations- eller godkännandeinstrumentet skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

2. Denna stadga träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader från den dag då fyra medlemsstater i Europarådet har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av stadgan i enlighet med bestämmelserna i föregående stycke.

3. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av stadgan träder denna i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader från dagen för deponeringen av ratifikations- eller godkännandeinstrumentet.

Artikel 16

Territoriell bestämmelse

1. En stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av sitt ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange på vil-

instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, désigner les catégories de collectivités locales ou régionales auxquelles elle entend limiter le champ d'application ou qu'elle entend exclure du champ d'application de la présente Charte. Elle peut également inclure d'autres catégories de collectivités locales ou régionales dans le champ d'application de la Charte par voie de notification ultérieure au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 14

Communication d'informations

Chaque Partie transmet au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe toute information appropriée relative aux dispositions législatives et autres mesures qu'elle a prises dans le but de se conformer aux termes de la présente Charte.

Partie III

Article 15

Signature, ratification, entrée en vigueur

1. La présente Charte est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La présente Charte entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle quatre Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Charte, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.

3. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Charte, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 16

Clause territoriale

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation

ket territorium eller vilka territorier denna stadga skall vara tillämplig.

2. En stat kan vid vilken som helst senare tidpunkt, genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av denna stadga till ett annat territorium som anges i förklaringen. Med avseende på sådant territorium träder stadgan i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på tre månader från den dag då generalsekreteraren mottog förklaringen.

3. En förklaring som avgetts i enlighet med de båda föregående styckena kan, med avseende på ett territorium som angetts i förklaringen, återtas genom en till generalsekreteraren ställd underrättelse. Återtagandet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på sex månader från den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 17

Uppsägning

1. En part kan säga upp denna stadga när som helst efter utgången av en period på fem år från den dag då stadgan trädde i kraft för den parten. Europarådets generalsekreterare skall underrättas sex månader i förväg. Uppsägningen skall inte påverka stadgans giltighet i förhållande till de andra parterna under förutsättning att antalet sådana parter alltid är minst fyra.

2. En part kan enligt bestämmelserna i föregående stycke säga upp vilket stycke som helst i stadgans del I, som den godtagit, under förutsättning att parten förblir bunden av det antal och det slags stycken som föreskrivs i artikel 12 stycke 1. En part som efter uppsägningen av ett stycke inte längre uppfyller kraven i artikel 12 stycke 1, skall även anses ha sagt upp själva stadgan.

Artikel 18

Underrättelser

Europarådets generalsekreterare skall underrätta Europarådets medlemsstater om:

ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Charte.

2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Charte à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Charte entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de six mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 17

Dénonciation

1. Aucune Partie ne peut dénoncer la présente Charte avant l'expiration d'une période de cinq ans après la date à laquelle la Charte est entrée en vigueur en ce qui la concerne. Un préavis de six mois sera notifié au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Cette dénonciation n'affecte pas la validité de la Charte à l'égard des autres Parties sous réserve que le nombre de celles-ci ne soit jamais inférieur à quatre.

2. Toute Partie peut, conformément aux dispositions énoncées dans le paragraphe précédent, dénoncer tout paragraphe de la partie I de la Charte qu'elle a accepté, sous réserve que le nombre et la catégorie des paragraphes auxquels cette Partie est tenue restent conformes aux dispositions de l'article 12, paragraphe 1. Toute Partie qui, à la suite de la dénonciation d'un paragraphe, ne se conforme plus aux dispositions de l'article 12, paragraphe 1, sera considérée comme ayant dénoncé également la Charte elle-même.

Article 18

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifie aux Etats membres du conseil:

- a. undertecknanden,
- b. deponering av ratifikations- eller godkännandeinstrument,
- c. dagen för stadgans ikraftträdande enligt artikel 15,
- d. underrättelser enligt artikel 12 styckena 2 och 3,
- e. underrättelser enligt artikel 13,
- f. andra åtgärder, notifikationer eller meddelanden som rör denna stadga.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigande, undertecknat denna stadga.

Som skedde i Strasbourg den 15 oktober 1985 på engelska och franska, vilka båda texter har samma giltighet, i ett enda exemplar, som skall deponeras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekreterare skall översända be styrkta kopior till varje medlemsstat i Europarådet.

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Charte, conformément à son article 15;
- d. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 12, paragraphes 2 et 3;
- e. toute notification reçue en application des dispositions de l'article 13;
- f. tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Charte.

En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Charte.

Fait à Strasbourg, le 15 octobre 1985, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des États membres du conseil de l'Europe.